

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Electionum Christianarum ritus illustrantur ex Lampridij loco valde illustri. Probatur iterum auctoritate Cypriani in arbitrio plebis positum fuisse an electum admitteret vel recusaret.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Ecclesia separari cœperunt à confirmatione, & hæc ab ordinatione sive consecratione. Tunc clero civitatis, cum consensu populi, electio futuri Episcopi tributa est; & Metropolitanorum cognitioni, unâ cum Episcopis suæ provinciæ, decreti de electione facti reprobatio vel confirmatio reservata. Quod jus ad solum deinde Metropolitanum posterioribus canonibus translatum est ob synodorum infrequentiam.

II. Ceterum si negotium istud referatur ad primam originem, morumque veteris Ecclesiæ & antiquorum canonum ratio habeatur, constans est illa sententia quæ solum testimonium & consensum designandi Episcopi clero & populo tribuit, ipsam verò designationem sive electionem & iudicium Metropolitanum unâ cum synodo provincialium Episcoporum. In quo testimonio dando non reperio discrimen aliquod constitutum à veteribus inter clerum civitatis & populum. Aequo enim jure hac in parte utebantur, & utriusque consensus ad suscipiendum Episcopum expectandus erat. Totâ quippe, ut jam dixi, auctoritas erat penes Episcopos, & præcipuè penes Metropolitanum, qui rebus gestis τὸ χῆρος adhibebat, ut loquitur synodus Nicæna.

III. Non me latet quin plerisque nova videri possit hæc opinio, & fortasse ob novitatem periclitari. Sed si animo sincero expendatur, ut vera esse testimonio prolatis statim demonstrabitur, sic ex duabus oppositis conflata, ambarum auctoritate fulciri poterit. Duæ etenim sunt hac in disputatione præcipuæ sententiæ. Altera plebem à jure electionum remotam semper fuisse docet, solo relicto illi testimonio & voto, clero autem civitatis electionem in solidum tributam. Altera docet jus æquum semper fuisse clero & populo in electionibus, idque jure apostolico & veterum patrum testimonio niti. Nos verò nec clero civitatis nec populo jus merum electionis olim competivisse asserimus, sed solis Episcopis provinciæ, qui testimonio atque consensu cleri & populi in persona eligenda utebantur. Postea jus electionis clero, cum populi consensu, in Occidente communicatum est; donec populus ab eo jure seclusus est. Ex necessitate consensus populi in electionibus manavit assensus regij necessitas, qua de re postea differendum erit.

IV. Definitionis nostræ probationem ex testimoniis veterum patrum & synodorum petemus. Qui luculentius ista explicuit proferendus est Cyprianus epistola LXXVIII. Diligenter de traditione divina & apostolica observatione servandum est & tenendum quod apud

nos quoque & sæpe per universas provincias tenetur, ut ad ordinationes rite celebrandas, ad eam plebem cui prepositus ordinatur, Episcopi ejusdem provinciæ proximi quique conveniant, & Episcopus deligatur plebe præsentē, quæ singulorum vitam plenissime novit, & uniuscujusque actum de ejus conversatione perspexit. Quod & apud vos factum videmus in Sabini college nostri ordinatione, ut de universæ fraternitatis suffragio, & de Episcoporum qui in præsentia convenerant, quique de eo ad vos literas fecerant, iudicio, episcopatus ei deferretur, & manus ei in locum Basilidis imponeretur. Locus est insignis: unde discimus ex more ubique sæpe recepto Episcopos provinciæ ad Ecclesiam vacantem accedere solitos, & plebe præsentē successorem deligere. Designandæ personæ actus discutiebantur publicè; & plebi facultas relinquebatur suffragandi vel renitendi. Sed iudicium & electionis arbitrium integrum erat penes Episcopos præsentēs, ut disertè docent verba ultima de ordinatione Sabini in Hispaniis facta.

V. Ex divina traditione hunc usum elegantè trahit Cyprianus, nempe ut plebe præsentē Episcopi præpositos deligant: idque probat ex factis Moysi, qui jubetur exuere Aaronem stola pontificia, eamque filio ejus Eleazaro imponere coram omni synagoga, juxta versionem Septuaginta interpretum: *Coram omni synagoga jubet Deus constitui sacerdotem; id est, instruit & ostendit ordinationes sacerdotales non nisi sub populi assistentis conscientia fieri oportere; ut plebe præsentē vel detegantur malorum crimina, vel bonorum merita prædicentur, & sit ordinatio iusta & legitima quæ omnium suffragio & iudicio fuerit examinata. Quæ verba distributivè sunt accipiendâ; ut suffragium sive testimonium pertineat ad plebem, quæ testimonio suo præponendis suffragatur, vel malorum detegendo crimina, vel bonorum merita prædicando; iudicium verò ad Episcopos, ut superius monui ex eodem Cypriano. Dicitio suffragij approbationem significat in iure & apud alios auctores.*

VI. Ex Lampridio in vita Alexandri Severi illustrari potest electionum Christianarum ritus, & quæ populi partes in eis essent apertissimè explicari juxta mentem Cypriani: *Vbi aliquos voluisset (Alexander) vel rectores provinciis dare, vel prepositos facere, vel procuratores, id est, rationales ordinare, nomina eorum proponebat, hortans populum ut si quid haberet criminis, probaret manifestis rebus; si non probasset, pœnam subiret capitis. Dicebat, quæ grave esse, quum id Christiani & Iudæi facerent in prædicandis sacerdotibus qui ordinandi sunt, non fieri in provincialium rectoribus, quibus*

& fortuna hominum committerentur & capita. In Christianorum ergo electionibus Episcopi promovendum per literas populo proponebant, aliquando in antecessum, ut factum in ordinatione Sabini, vel integram rem Concilio futuro reservabant, quando ad civitatem, cui præficiendus erat sacerdos, Episcopi accedebant. Tunc vel ipsi aliquem proponebant, vel à clero & plebe propositum, susceptis publicè testimoniis assistentis populi, electionem perficiebant. Propterea cum plebis testimonio maximè niteretur electionum gerendarum ratio, Cyprianus eam hortans ut à peccatore præposito suo discedat, nec sibi blandiatur quasi immunis à contagione delicti esse possit cum sacerdote peccatore communicans, addit: *Cum ipsa maximè habeat potestatem vel eligendi dignos sacerdotes, vel indignos recusandi: quia scilicet illius testimonio stant præcipuè vel cadunt præponendi.*

VII. Præter veteris testamenti auctoritatem Cyprianus quoque loca duo Actuum adducit, ut probet plebis de testimonio ferendo potestatem, non autem jus æquum cum Episcopis, in agendis electionibus, ut quidam verba Cypriani detorqueant: *Quod postea secundum divina magisteria observatur in Actis Apostolorum, quando de ordinando in locum Iudæ Episcopo Petrus ad plebem loquitur. Surrexit, inquit, Petrus in medio dicenium. fuit autem turba in uno. Nec hoc in Episcoporum tantum & Sacerdotum sed & in Diaconorum ordinationibus observasse Apostolos animadvertimus, de quo & ipso in Actis eorum scriptum est: Et convocaverunt, inquit, illi duodecim totam plebem discipulorum, & dixerunt eis. Quod utique idcirco tam diligenter & cautè convocata tota plebe gerebatur, ne quis ad aliud ministerium vel ad sacerdotalem locum indignus obreperet.* Non est hic uberius disputatio instituenda de locis istis, ex quibus Novatores electionum jura plebi vindicare solent; cum ex Cypriani verbis, quibus illi maximè nituntur, manifestè constet plebem ab Apostolis, qui Ecclesiæ rectores erant, ad hoc convocatam ut eorum testimonio de præficiendorum meritis fides fieri posset. Ceterum ipsa rerum summa penes Apostolos erat. In primo quippe exemplo Petrus pro jure suo substituendum aliquem Iudæ edicit. Nec dubium quin ipse cum Apostolis duos illos constituerit, ut per sortes Dei voluntas de altero eligendo exploraretur. Ex mandato Apostolorum fideles inquirunt quinam essent apti ministerio: *Ἐπισκέψατε οὖν, ἀδελφοί, αὐτοὺς ἐξ ὑμῶν μαρτυροῦμένους: Considerate, fratres, viros qui testimonium habeant eorum quibuscumque vixere. Qua ratione*

etiam Paulus Timotheum, licet sibi valde notum, Evangelistæ munere ornavit post testimonia eorum quibuscumque vixerat Lystris & Iconij: *ὅς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐκείνων ἁγίων & ἰσχυρίων ἀδελφῶν.* AA. 11.

VIII. Eadem fuerat mens Origenis homilia sexta in Leviticum: *Licet Dominus de constituendo Pontifice præcepisset, & Dominus elegisset, tamen convocatur & Synagoga. Requiritur enim in ordinando sacerdote & presentia populi; ut sciant omnes & certi sint quia qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligitur ad sacerdotium; & hoc adstante populo, ne qua postmodum retractatio cupiam, ne quis scrupulus resideret. Hoc est autem quod & Apostolus præcepit in ordinatione sacerdotis: Oportet autem illum & testimonium habere bonum ab his qui foris sunt. Patet itaque ex Origene populi præsentiam adhiberi ut sciat unusquisque omnia rectè atque ordine geri, & testimonium ferre possit de conversatione ejus de quo agitur. Ad quod probandum adducit locum Pauli in 1. Timoth. c. 3. ubi qui foris sunt significant eos qui non erant in Ecclesia. Argumentum ducitur à minori; ut notatur etiam in scholiis ex Chrysostomo: *Si enim ex iis qui foris sunt, quanto magis à fratribus: εἰ γὰρ ἔξω τῶν ἐξωθεν, πολλὰ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀδελφῶν.**

IX. Origenem Cyprianumque præmissi, quoniam rerum gerendarum ordinem præfaciunt, & vicem commentarij præstare possunt illustri Clementis Romani loco petito ex genuina ejus epistola, à veteribus tantopere commendata, quam Iunius Patricius ex codice MS. publicavit. Docet ille constitutum ab Apostolis, ad prævertendas quæ de episcopatu obtinendo exorturas prævidebant dissensiones, ut Episcopi in demortuorum locum ab ipsis Apostolis vel postea à claris & celebribus viris substituantur, gratum sibi hoc esse restante universa Ecclesia. Iudicio itaque & delectu eorum qui principem in Ecclesia locum tenent, id est, Episcoporum, dantur Ecclesiis Episcopi, ex Apostolorum instituto, sed qui sint grati & accepti fidelibus. Alioqui ni præcipua & summa esset in his delectibus Episcoporum auctoritas, discordiis in Episcopo eligendo Ecclesia quateretur adversus Apostolorum propositum. Hæc sunt Clementis verba: *οἱ ἀπίστολοι ἡμεῖς ἔγραψαν διὰ τοῦ κλεινοῦ ἡμεῖς Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν τοῦ οὐνοῦ ἡμεῖς ἔπισημασμένους. διὰ ταῦτα οὐκ αἰτίας, παρρησιασιν εὐληφότες τελείας, κατέστησαν τοῖς παρρησιασμένοις, & μετὰ τῶν ἁποστόλων δεδοκίμασμένοι ἀποστόλων, διαδέχονται ἐπιτροπὴν δεδοκίμασμένοι ἀποστόλων τῶν ἀποστόλων αὐτῶν &c. Καταστάσεις οὖν*